

Karbon Kirliliğinde ABD, Birinciliği Çin'e mi Kaptırdı?

ABD'nin California Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre Çin, ABD'nin "en büyük kirleticisi" rekorunu elinden almış olabilir. Araştırmayı yürüten ekip, ülkenin gerçek sera gazı salımlarının, daha önceki hesaplamalarda ortaya çıkan rakamların üzerinde olabileceğini ileri sürüyor. Bunun doğru olması Çin'in, 2006-2007 yıllarında ABD'nin salımlarını da geride bıraktığı anlamına geliyor.

Sonuçların gerçekte vurguladığı nokta kimin birinci olduğundan çok, hesaplara girmeyen salım artışlarının, Kyoto Protokolü'nü imzalamış zengin ülkelerin yaptığı kesintileri de olduğundan az gösterecek olması. Araştırmacılar Çin'in enerji politikalarında köklü bir değişime gitmediği sürece, sera gazı salımındaki artışın, Protokol uyarınca yapılan

kesintilerden birkaç kat fazla olacağı uyarısında bulunuyorlar. Elde edilen rakamların kaynağı, Çin Çevre Koruma Ajansı'ndan alınan ve 30 taşra bölgesine ait veriler. Ekibe göre, hataların daha yakından izlenmesine olanak sağladığı için bu yaklaşım, ulusal ölçekteki rakamların ele alındığı yaklaşımlara oranla daha güvenilir ve gelecek salım tahminleri açısından da daha bilgilendirici. Araştırmacılar şu an kullanılmakta olan bilgisayar modellerinin, Çin'in gelecekteki olası salım artışı hesaplarında gerçeği yansıtmaktan uzak olduğunu da düşünüyorlar. Aslında, Çin'in salımlarının gerçek bir sorun olduğu, iklim değişimiyle ilgili

bütün tarafların ortak görüşü; buna Çin de dahil. Bununla birlikte hem Çin hem de yoksullukla başetmeye çalışan birçok ülke, anlaşmayla karara bağlanan salım azaltma oranlarının mutlak değil, planlanmış gelişme ve büyüme senaryosuna uyarlanabilir olması gerektiğinde ısrarlılar. Araştırmacılara göre çalışmanın önemi de bu noktada kendini gösteriyor: Eğer Çin'in gelecekteki salımlarının, hesaplanandan çok daha fazla olacağı genel kabul görürse, bu durum gelecek anlaşmalarda dikkate alınarak Çin de katılıma ikna edilebilir.

Çalışma, ABD'yi aklamıyor elbette. ABD'de kişi başına düşen salım miktarı Çin'dekinin 5-6 katı kadar. Salım oranıysa, Çin'dekinden daha yavaş olsa bile ABD'de de artıyor. Bunun da ötesinde ABD zengin, Çin yoksul bir ülke; önceliği de yoksullukla başetmek. Tek çözümlü, ekipten Max Auffhammer'e göre Batı'dan büyük ölçekli bir teknoloji transferi; ki, kendisi bile bunun çok uzak bir olasılık olduğunu itiraf ediyor.

BBC News Online, 14 Nisan 2008

Bu da İklimbilimcilerin 'Manhattan Projesi'...

Yalnızca Avustralya'da başlayan kuraklık ve Myanmar'ı kasıp kavuran ölümcül kasırgayı düşündüğümüzde bile, iklim değişiminin etkilerini bölgesel ölçekte ele alacak ayrıntılı tahminlerin önemi kendiliğinden ortaya çıkıyor. Çeşitli ülkelere birçok iklimbilimci de şu sıralarda küresel bir "süper-modelleme" merkezi oluşturmanın planlarını yapıyorlar. Geçtiğimiz ay Avrupa Orta Erimli Hava Tahminleri Merkezi'nde yapılan bir toplantıda biraraya gelen ve modelleme konusunda seçkin uzmanlardan oluşan

150 biliminsanı, bu milyar dolarlık projeyi önem bakımından, atom bombasının yapımıyla sonuçlanan ünlü Manhattan Projesi'ne benzettiklerini de belirttiler.

Modelleme uzmanları, işlem gücü 100 petaflop (petaflop, saniyede katrilyon işlemle ifade edilen bir işlemleme hız birimi) olan bir merkeze gereksinimleri olduğunu söylüyorlar. Bu, şu an ellerinde olanın 2000 kat fazlası demek. "Bu işi nasıl yapacağımızı biliyoruz aslında" diyor toplantının başkanı Jagadish Shukla; "eksiğimiz olan şey, çok daha yüksek bir işlemleme gücü."

Günümüzde birçok hükümet, iklim değişiminin kaçınılmaz olduğunu kabul etmiş durumda ve hazırlıklı olmasına katkıda bulunacak ayrıntılı yerel tahminlere gereksinim duymakta. ABD'deki Columbia Üniversitesi'nden ekonomi uzmanı Jeffrey Sachs, birçok siyasetçinin gerekirse yüz milyonlarca dolar harcamaktan kaçınmayacağını ifade ettiğini söylüyor; yeter ki biliminsanları da su kaynakları, kuraklıklar, sağlık sorunları ve besin

kaynaklarının durumu gibi temel sorulara yanıtlar verebilsinler. Eldeki modeller, şimdiki iklim sisteminin kilit özelliklerinden çoğunu yansıtmada yetersiz. Sözelimi, Atlantik'teki kasırgalar, Avrupa'da yaşanan kuraklıklar, El Nino olayları ve buzul çağları, bu sistemlerin algoritmalarından 'kaçmayı' başarabiliyor.

Ancak toplantıda, iklim sisteminin anlaşılammış birçok yönü varken, en çok gereksinim duyulan şeyin işlemleme gücü olup olmadığından kuşku duyduklarını söyleyenler de çıkmadı değil. Kimileri de sera gazlarıyla bağlantılı olmayan değişkenlerin de hesaba katılması gerektiğini, bunu yapmayan modellerin yanıltıcı olduğunu savundular. Üzerinde fikir birliğine varılan noktaysa özetle şu oldu: Yerel iklim tahminlerinin güvenilir biçimde yapılabilmesi için gerekli para, ancak ve ancak uluslararası işbirliğiyle sağlanabilir.

NewScientist.com News Service, 7 Mayıs 2007